

Šta znamo o vojnom budžetu Srbije?

Upoređivanje vojnog budžeta sa zemljama regiona i zemljama koje su u sličnoj bezbednosnoj situaciji

TRANSKRIPT TV PRILOGA

OFF: Od kad je 24. februara 2022. počeo rat u Ukrajini, mir je, iz ugla budžeta, postao skuplji. Zemlje članice NATO-a od tada su povećale svoje vojne budžete. Vojni budžet Srbije sledeće godine ide u suprotnom pravcu. Smanjen je za 40 miliona evra u odnosu na prethodnu godinu. Tačnije, Ministarstvo odbrane i Vojska Srbije u narednoj godini imaće na raspolaganju milijardu 355 miliona I 696 hiljada. Udeo troškova odbrane će iznositi 1,8 odsto projektovanog bruto domaćeg proizvoda, dok je u 2023. taj procenat iznosio nešto više od 2 odsto. Sastav budžeta odbrane Srbije, bitno se menja u odnosu dokument za proslu godinu kada je najviše novca opredeljeno za investicije, odnosno kupovinu naoružanja i vojne opreme.

Sync (Goran Janićević): Na primer, prošle godine smo mi imali 2 odsto bruto domaćeg proizvoda za vojsku, ove godine imamo oko 1,81 odsto, međutim, kao što je predsednik Srbije nedavno to su samo izdvajanja iz budžeta, znači biće tu još nekih dodatnih izdvajanja.

OFF: Međutim, plan da država dogodine na odbranu troši manje, ne znači da neće trošiti više, jer je Fiskalni savet uočio Jer, Fiskalni savet uočio je praksu da se svake godine iz budžetske rezerve novac troši na veće izdatke za vojsku.

Sync (Marko Milanović): Najčešće se događalo da se ti inicijalni budžeti probiju, tako da i ovog puta, ovo je samo jedan signal I način na koji se budžet vodi u poslednje vreme I Fiskalni savet je na to skretao pažnju, pokazuje da budžet nije neko čvrsto sidro pogotovo sada kad imate izbore i novu vladu, tako da u jednom smislu tendencija je da investicije padnu ali ne možemo to sa sigurnošću da tvrdimo imajući u vidu praksu iz prethodnih godina.

OFF: Od 2016. Postaji praksa da se skoro uvek koristi budžetska rezerva kada su u pitanju vojne investicije. Pa je tako Samo u decembru 2016. godine Ministarstvu odbrane kroz tekuću budžetsku rezervu prebačeno 10,4 mlrd dinara, a u julu 2018. godine čak 12,6 mlrd dinara. A ovaj trend probijanja vojnog budžeta nastavlja da se odvija.

Sync (Aleksandar Radić): Para nije bilo do 2016. Godine, tad 28. juna 2016. Precizno, iskrcana su iz Rusije dva helikoptera, MI- 17 V5, to su standardni helikopteri koji se koriste svuda po svetu, vojni budžet je pokrio trošak jedva jednog helikoptera, drugi helikopter je plaćen od strane javnog

preduzeća “Yugoimort”, i odjednom zadnje nedelje 2016. godine pojavili su se novci i potpisani su prvi ugovori o talasu modernizacije.

OFF: Ukoliko uporedimo strukture budžeta zemalja regiona članica NATO-a Srbije ima veći udeo stalnih troškova u budžetu odbrane od Bugarske, Grčke i Albanije. Takođe, u udelu troškova odbrane u BDP-u Srbija sa 1,81 odsto stoji bolje jedino od Slovenije i Albanije. Ostale zemlje su (prema podacima iz 2023) prešle Srbiju u pogledu udela troškova u BDP-u, posebno Grčka, Mađarska i Rumunija. Srbija je na drugom mestu po udelu troškova za nabavku naoružanja u budžetu a prva je Mađarska sa 48,4 odsto.

Sync (Aleksandar Radić): Srpski vojni budžet je najveći u region ali Srbija još uvek manje izdvaja nego zemlje iz našeg šireg regiona koje su došle i do dva- tri procenta bdp-a, mi se naime peredimo samo sa bivšom Jugoslavijom I to je naša opsesija kada Srbi mere svoji vojni budžet oni misle na Hrvate i to je naša realnost, a ne gledamo da su iznad nas Mađari, pa onda tamo pogledamo ka istoku, Rumunija, Bugarska to su zemlje koje sada ulaze u velike projekte modernizacije.

Sync (Goran Janićević): Ukoliko uporedimo u poslednje dve tri godine koliko se ulaže u vojsku Srbije a koliko u neke druge vojske, mi uopšte ne ulažemo puno novca.

OFF: Sa povećanjem izdataka za ljudske resurse koji će u 2024. činiti 46,6 odsto budžeta odbrane, Vojska Srbije približila se preporukama za zemlje članice NATO gde personalni troškovi čine 50 odsto.

Stand-up: NATO preporuka je da se za vojne investicije troši 20% vojnog budžeta, a Srbija za 2024. Godinu predviđa udeo od 37,9 %, preporuka za operativne troškove 30% vojnog budžeta, dok Vojska Srbije i ove godine izdvaja znatno manje.

Sync (Goran Janićević): Troškovi za obuku nisu veliki i mislim da bi trebali da budu veći, mi živimo u veoma složenom bezbednosnom okruženju, ima mnogo populizma, kao što ima ovde u Srbiji ima I u zemljama regiona I situacija nije baš najbolja i ne ide najboljim tokom i mislim da bi vojska Srbije trebala da ima više novca za obuku, kako za obuku vojske tako i za obuku rezervnog sastava.

OFF: Neki smatraju da se odvaja dovoljno sredstava kako bi se očuvala nacionalna bezbednost. Sa druge strane, postoje i oni koji veruju da bi veće alokacije mogle biti opravdane kako bi se unapredila efikasnost i spremnost vojske u svetlu savremenih izazova. S druge strane, postoje i mišljenja da bi sredstva mogla biti bolje raspoređena između vojnog sektora i drugih ključnih oblasti, poput zdravstva ili obrazovanja .

Sync (Aleksandar Radić): Mi živimo u vremenima u kojima je opasnost od oružanih konflikata veoma visoka, prošle su one tri dekade uslovnog stabilnog poretka u kojima nije bilo politički korektno pričati o rizicima, ali od 24. Februara 2022. Godine sve je drugačije ratovi su realnost

sve vojske jako povećavaju svoje izdatke, odnosno države odlučuju da se ulaže u nabavku naoružanja u regrutovanje novog kadra i Srbija nema izbora.

Sync (Marko Milanović): Ta intenzivna ulaganja u investicija u oblasti odbrane, Fiskalni savet je imao primedbe na to, zato što su praktično investicije drastično povećane i postale su prioritet budžeta, makar na papiru, a u stvarnosti, ono što su naše analize pokazale jeste da postoje brojne druge oblasti gde su javna ulaganja preko potrebna.

OFF: Umesto samo u opremu, dogodne će se izgleda ulagati i u ljude, I u vojnom budžetu se vidi da će za zarade biti izdvojeno 10 milijardi više nego ove godine. Iako se povećanje vojnog budžeta može tumačiti kao nužnost za jačanje nacionalne odbrane, postoji potreba za transparentnošću i odgovornošću u upravljanju finansijama kako bi se očuvala stabilnost i efikasnost vojnog sektora.

Julija Janković

Mentorka: Anica Telesković, RTS

VREME

POWERED BY:

**DELTA
HOLDING**

Telekom Srbija